Opłata pocztowa opłacona ryczałtem

Numer pojedyńczy 60 gr.

Wychodzi raz w miesiącu.

Abonament roczny zł. 6.—
„ półroczny zł. 4.—

# KRAKOWSKI MERKUR

Wiadomości ekonomiczno-finansowe

Przedruk dozwolony tylko za zgodą redakcji i podaniem źródła

Administracja i Redakcja: Rynek Gł. 33. Telefon Nr. 158-28. P. K. O. Kraków Nr. 410.585 i 410.590.

Rocznik III. Kraków, 1 listopad 1933. Nr. 11.

TREŚĆ:

Fundusz interwencyjny dla rolnictwa. — Ile przyniosła Pożyczka Narodowa? — Uproszczenia w postępowaniu oddłużeniowym w rolnictwie — Edukacja artystyczna. — Lista ciągnień Loterji klasowej. — Lista ciągnień poż. inwestycyjnej — Gdy Jadwigę deszcz spotka... — Zjawiska astronomiczne w jesieni. — Anegdoty.

## Fundusz interwencyjny dla rolnictwa

W najbliższym czasie ukaże się rozporządzenie Prezydenta Rzpltej, ustalające opłaty na cele akcji interwencyjnej dla rolnictwa.

Źródła tego funduszu mają stanowić:

1. Dodatek do podatku przemysłowego od obrotu w wysokości 10 proc., dodatek ten pobierany będzie tylko od płatników podatku przem. od obrotu od grupy I:—V. włącznie.

2. Dodatek do podatku gruntowego w wysokości 10 proc., który pobierany będzie od właścicieli gospodarstw rolnych z wyłączeniem gruntów znajdujących się na obszarach województw wschodnich.

3. Podatek ubojowy, który wynieść ma 3 zł od sztuki bydła rogatego, 50 gr. od cielęcia, 1.50 zł od sztuki nierogacizny. Akcja wymiarowa i podatkowa tego ostatniego podatku ma być powierzona gminnym i powiatowym związkom samorządowym.

Do tego rozporządzenia przygotowywane jest również rozporządzenie wykonawcze, które ustali dokładnie sposób wymiaru i poboru opłat na cele akcji interwencyjnej.

Opłaty te mają być wprowadzone w najbliższym czasie.

Jeśli chodzi o podatek od uboju to projekt ten należy z zasadniczych względów w obecnej dekonjukturze zaczepić jako projekt wprowadzający nowy podatek konsumcyjny na artykuł pierwszej potrzeby w okresie zmniejszenia konsumcji. Wszelkie dodatkowe obciążenia muszą w dobie obecnej wywołać z natury rzeczy dalszą obniżkę konsumcji, a z tem i spadek cen przy podaży, co odbije się w pierwszym rzędzie na tych rolnikach, dla których jest proponowaną akcja interwencyjna. Dlatego należałoby ze stanowiska rolnictwa oraz ze stanowiska ogółu zubożałych konsumentów sprzeciwić się temu. O ile argumenty te nie byłyby wzięte pod uwagę i podatek ten zostałby jednak wprowadzony, to winien on być wykorzystany do uszlachetnienia sposobu ściągania skór bydlęcych.



Jesteśmy krajem rolniczym i winniśmy starać się wykorzystać nasze przyrodzone bogactwa. W innych krajach rolniczych skóry bydlęce stanowią dla rolnika jeden z głównych produktów przy hodowli bydła, odpowiednio zdejmowane i konserwowane są cennym przedmiotem zapotrzebowania krajowego i eksportu.

U nas — niestety — rzecz ma się inaczej. Skóry przy zdejmowaniu są tak rozcięte, że uważane są za produkt odpadkowy, przedstawiający znikomą wartość.

Skóry nasze surowe napiętnowane są w międzynarodowej literaturze garbarskiej, a nacięcia skóry uniemożliwiają jej eksport także w stanie wyprawionym.

Należałoby ewentualnie wprowadzić się mający podatek od uboju wykorzystać dla zmuszenia rzeźników do starannego ściągania skór.

W związku z tem skóry te pod kontrolą weterynarza winny być sortowane wg. przepisów standaryzacyjnych opracowanych obecnie przez Polski Komitet Normalizacyjny i opatrzone odpowiednią pieczątką odpowiadającą kategorji jakościowej, z tem, że najlepiej ściągnięte skóry winny być zwolnione od podatku od uboju. Natomiast skóry dalszych kategorji winny opłacać stawki coraz wyższe.

W ten sposób istniałyby premje za skóry dobre, które przyniosłyby rolnikom wyższą cenę sprzedaży.

Przechodząc do dwu następnych źródeł kapitałów dla funduszu interwencyjnego należałoby odnośnie do 10 proc. dodatku do podatku gruntowego i przemysłowego od obrotu, poczynić te same zasadnicze zastrzeżenia, jak przy źródle pierwszem.

Prócz jednak tych ogólnych uwag nasuwają się jeszcze zastrzeżenia specjalne.

Okazało się z dotychczasowej praktyki, że forsowanie poszczególnych dziedzin życia gospodarczego z niekorzyścią dla innych dziedzin nie usuwa źródła złego, lecz przesuwa tylko źródło to z z jednej dziedziny gospodarstwa narodowego do drugiej.

Nie można stosować wyłącznie tylko uwag do rolnictwa bez stosowania ich do identycznie wyczerpanego przemysłu i handlu, a już całkiem nie jest dopuszczalne stwarzanie funduszów dla rolnictwa przez obciążenie przemysłu.

Jeśli w uzasadnieniu powołują się autorzy projektu na to, iż podatek ten nie obciąży przemysłu, to założenie tego rodzaju nie jest słusznem, gdyż przedewszystkiem rozporządzenie ma niebawem wejść w życie i w ten sposób w ostatnim kwartale, który pod względem konjuktury dla przemysłu wcale nie zapowiada się korzystnie nastąpiłoby dodatkowe obciążenie przemysłu a ponadto od 1, stycznia 1934 r. byłoby to unicestwieniem, choćby tylko częściowem, tych drobnych ulg, w podatku przemysłowym, które z takim trudem zdołano wywalczyć po zupełnem przekonaniu Min. Skarbu o konieczności takich ulg dla możliwości dalszego utrzymania warsztatów w ruchu. Dodatek 10 proc. byłby tem dotkliwszym dla warsztatów przemysłowych, że znaczniejsza ich część jako właściciela gruntów, opłacałaby go dwukrotnie, a mianowicie w postaci dodatku do podatku zarówno gruntowego jak i przemysłowego.

Na wywalczenie tych od 1. stycznia mających obowiązywać nieznacznych ulg noweli do podatku przemysłowego, o których wyżej wspomniano, stracono tyle czasu i energii oraz musiano udowodnić poniesienia tak ciężkich ofiar, że zmniejszenie tych ulg w porze obecnej byłoby wielką krzywdą.

---

# Pożyczka Narodowa przyniosła przeszło 320 milj.

W ostatnich dniach subskrypcji pożyczka narodowa cieszyła się nadal wielkiem powodzeniem.

Liczni obywatele, którzy wbrew swoim zamiarom nie mogli dokonać obywatelskiego obowiązku w pierwszych dniach subskrypcji, spieszyli spełnić to choćby dnia 5., byle nie znaleźć się na liście tych, którzy nie zdali egzaminu z uświadomienia panstwowego.

W godzinach wieczornych dnia 5-go nadeszły do komisarza gener. pożyczki narodowej meldunki, stwierdzające, że wg. tymczasowych zamknięć subskrybowano na pożyczkę narodową około 304 milj. zł, czyli subskrypcja przekroczyła 2 i pół razy rozpisaną sumę.

Ale były to obliczenia niezupełne, bo meldunki ciągle napływały niemal przez całą noc i cyfra ogólnej subskrypcji ciągle rosła.

Ostatnie meldunki ostatecznie wykazały, iż na pożyczkę narodową subskrybowano ogółem

311.308.500 zł.

W godzinach popołudniowych, gdy nadeszły bardziej dokładne dane, cyfra ta wzrosła do 316 milj. zł.

Są to cyfry prowizoryczne i bliższe obliczenia niewątpliwie wykażą większą sumę.

Zdaje się uchodzić za rzecz pewną, że ogólna suma subskrypcji pożyczki przekroczyła

320 MILJ. ZŁ.

co jest dowodem niebywałego powodzenia.

---

## Uproszczenia w postępowaniu oddłużeniowem w rolnictwie i pomoc państwa

Bank Akceptacyjny wystosował do instytucji wierzycielskich okólnik wyjaśniający przepisy instrukcji banku, regulujący sposób postępowania w akcji oddłużeniowej i ustalający warunki i rodzaj pomocy państwa.

W okólniku tym Bank Akceptacyjny stwierdza, że w postępowaniu oddłużeniowem instytucje wierzycielskie nie powinny domagać się pełnego wyciągu hipotecznego, lecz zadowolnić się rozumowanym wyciągiem, o ile rozchodzi się o zabór rosyjski, wzgl. sumarycznym wyciągiem hipotecznym dla b. zaboru austrjackiego lub też uwierzytelnionym odpisem księgi wieczystej w b. zaborze pruskim, a szacunek nieruchomości ziemskich o obszarze do 50 ha winien być przeprowadzony w trybie szacunku kameralnego, polegającego na daleko idących uproszczeniach, przez co koszty szacunku ulegną znacznemu zmniejszeniu.

Okólnik wyjaśnia następnie, że instytucje wierzycielskie będą mogły uzyskanemi akceptami Banku Akceptacyjnego zastąpić swoje zobowiązania wobec Banku Polskiego w granicach przyznanego im redyskonta, a nadto na podstawie tych akceptów uzyskać rozszerzenie kredytu do wysokości 20 proc. przyznanego dotychczas redyskonta.

Pomoc skarbu państwa dla instytucyj wierzycielskich z tytułu obniżenia dłużnikom odsetek, będzie w myśl okólnika, przyznawana tym instytucjom, których kredyt rolniczy w dniu 31 grudnia 1932 wynosił najmniej 10 proc. ogólnej sumy udzielonych przez tę instytucję kredytów, pomoc zaś z tytułu strat kapitałowych będzie udzielana bez względu na stosunek procentowy kredytów rolniczych.

# W ciągnieniu premjowej poż. inwestycyjnej

**które odbyło się w dniu 2-go października 1933 r.**

**Główna wygrana** **Zł. 50.000** **Główna wygrana**

**padła na Serję 2242 Nr. 19, Serję 4611 Nr. 20, Serję 4998 Nr. 2**

## Zł. 25.000

**padła na Serję 3747 Nr. 29**

pozatem dalsze wygrane po **Złotych 10.000**

padły na: Serję 1624 Nr. 22, Serję 1792 Nr. 34, Serję 5254 Nr. 38, Serję 6777 Nr. 39, Serję 9086 Nr. 42

## Złotych 1.000

| Serja | Nr. | Serja | Nr. | Serja | Nr. | Serja | Nr. | Serja | Nr. | Serja | Nr. |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 582 | 29 | 1922 | 16 | 4146 | 3 | 5064 | 1 | 7394 | 34 | 9189 | 11 |
| „ 760 | „ 11 | „ 2043 | „ 33 | „ 4231 | „ 44 | „ 5291 | „ 47 | „ 7441 | „ 11 | „ 9337 | „ 20 |
| „ 1009 | „ 8 | „ 2501 | „ 26 | „ 4333 | „ 29 | „ 6253 | „ 7 | „ 7680 | „ 18 | „ 9358 | „ 22 |
| „ 1389 | „ 43 | „ 2659 | „ 5 | „ 4386 | „ 29 | „ 6979 | „ 18 | „ 8063 | „ 20 | „ 9601 | „ 19 |
| „ 1468 | „ 28 | „ 2921 | „ 45 | „ 4394 | „ 14 | „ 7047 | „ 46 | „ 8382 | „ 39 | „ 9703 | „ 18 |
| „ 1579 | „ 18 | „ 3270 | „ 7 | „ 4667 | „ 25 | „ 7262 | „ 3 | „ 8499 | „ 45 | „ 9905 | „ 21 |

### Złotych 500.—

| Serja | Nr | Serja | Nr | Serja | Nr | Serja | Nr. | Serja | Nr | Serja | Nr. | Serja | Nr | Serja | Nr. | Serja | Nr. | Serja | Nr. | Serja | Nr. | Serja | Nr. | Serja | Nr. | Serja | Nr. |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 650 | 10 | 997 | 47 | 1519 | 20 | 2262 | 10 | 3182 | 47 | 3723 | 25 | 4284 | 41 | 4877 | 8 | 5238 | 31 | 6231 | 4 | 7042 | 36 | 7903 | 11 | 9140 | 35 | 9848 | 10 |
| 685 | 18 | 1039 | 10 | 1560 | 10 | 2299 | 18 | 3189 | 4 | 3735 | 4 | 4341 | 7 | 4954 | 20 | 5337 | 18 | 6335 | 11 | 7059 | 36 | 8086 | 10 | 9248 | 47 | 9953 | 47 |
| 688 | 7 | 1043 | 36 | 1650 | 10 | 2380 | 7 | 3235 | 9 | 3766 | 47 | 4431 | 10 | 4967 | 47 | 5486 | 7 | 6365 | 50 | 7089 | 20 | 8119 | 47 | 9353 | 45 | | |
| 707 | 41 | 1242 | 47 | 1685 | 36 | 2503 | 23 | 3350 | 47 | 3780 | 12 | 4599 | 16 | 4989 | 11 | 5674 | 20 | 6452 | 10 | 7178 | 25 | 8150 | 10 | 9354 | 24 | | |
| 781 | 7 | 1321 | 10 | 1695 | 18 | 2593 | 11 | 3351 | 28 | 3785 | 11 | 4614 | 47 | 5018 | 20 | 5773 | 4 | 6470 | 4 | 7188 | 36 | 8216 | 25 | 9491 | 47 | | |
| 818 | 4 | 1322 | 11 | 1823 | 47 | 2615 | 20 | 3365 | 25 | 3833 | 25 | 4632 | 32 | 5044 | 20 | 5776 | 20 | 6489 | 36 | 7326 | 10 | 8222 | 36 | 9510 | 10 | | |
| 838 | 18 | 1351 | 25 | 1829 | 28 | 2689 | 36 | 3387 | 11 | 3851 | 18 | 4635 | 47 | 5131 | 10 | 5778 | 11 | 6572 | 20 | 7370 | 7 | 8373 | 4 | 9693 | 18 | | |
| 898 | 5 | 1371 | 8 | 1838 | 7 | 2797 | 25 | 3576 | 16 | 3928 | 47 | 4666 | 11 | 5140 | 26 | 5802 | 44 | 6731 | 49 | 7480 | 7 | 8557 | 36 | 9744 | 20 | | |
| 910 | 10 | 1486 | 36 | 1900 | 47 | 2828 | 25 | 3614 | 47 | 4155 | 4 | 4768 | 47 | 5143 | 10 | 5901 | 2 | 6766 | 10 | 7664 | 10 | 8817 | 18 | 9788 | 36 | | |
| 949 | 4 | 1499 | 20 | 1968 | 47 | 2893 | 26 | 3623 | 47 | 4160 | 7 | 4792 | 36 | 5171 | 23 | 5918 | 10 | 6905 | 11 | 7751 | 47 | 8935 | 23 | | | | |
| 979 | 7 | 1504 | 25 | 2114 | 4 | 3153 | 10 | 3674 | 20 | 4250 | 25 | 4852 | 18 | 5212 | 18 | 6009 | 30 | 6947 | 11 | 7845 | 15 | 9084 | 38 | | | | |

### Złotych 250.—

| Serja | Nr | Serja | Nr | Serja | Nr | Serja | Nr. | Serja | Nr | Serja | Nr. | Serja | Nr | Serja | Nr. | Serja | Nr. | Serja | Nr. | Serja | Nr. | Serja | Nr. | Serja | Nr. | Serja | Nr. |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 504 | 8 | 1076 | 41 | 1790 | 36 | 2551 | 4 | 3182 | 39 | 3788 | 43 | 4599 | 11 | 5140 | 34 | 5891 | 14 | 6731 | 23 | 7211 | 4 | 7846 | 29 | 8557 | 45 | 9248 | 39 |
| 526 | 29 | 1097 | 13 | 1792 | 42 | 2593 | 42 | 3189 | 22 | 3814 | 35 | 4604 | 25 | 5143 | 11 | „ | 44 | 6736 | 28 | 7218 | 27 | 7864 | 43 | 8600 | 9 | 9289 | 43 |
| 544 | 14 | 1143 | 10 | 1823 | 39 | 2600 | 14 | 3210 | 46 | 3833 | 33 | 4611 | 44 | 5148 | 8 | 5901 | 22 | 6766 | 11 | 7237 | 50 | 7903 | 38 | 8605 | 25 | 9337 | 21 |
| 581 | 34 | 1145 | 46 | 1829 | 26 | 2615 | 3 | 3235 | 47 | 3851 | 14 | 4612 | 34 | 5153 | 31 | 5918 | 11 | 6773 | 32 | 7262 | 14 | 7925 | 41 | 8609 | 14 | 9353 | 17 |
| 582 | 9 | 1242 | 14 | 1838 | 22 | 2623 | 35 | 3260 | 28 | 3886 | 11 | 4614 | 39 | 5157 | 50 | 5921 | 35 | 6777 | 22 | 7272 | 27 | 7936 | 32 | „ | 44 | 9354 | 19 |
| 596 | 8 | 1298 | 8 | 1900 | 26 | 2659 | 31 | 3270 | 20 | 3928 | 39 | 4630 | 43 | 5171 | 34 | 5998 | 31 | 6806 | 43 | 7326 | 15 | 7959 | 46 | 8643 | 34 | 9358 | 29 |
| 633 | 11 | 1321 | 15 | 1919 | 13 | 2689 | 45 | 3277 | 28 | 3929 | 29 | 4632 | 29 | 5191 | 25 | 6009 | 4 | 6827 | 14 | 7347 | 9 | 7961 | 35 | 8644 | 13 | 9371 | 36 |
| 634 | 40 | 1322 | 42 | 1920 | 35 | 2695 | 34 | 3294 | 9 | 3939 | 29 | 4635 | 14 | 5203 | 46 | 6065 | 4 | „ | 44 | 7370 | 22 | 7969 | 13 | 8656 | 12 | 9448 | 36 |
| 650 | 15 | 1351 | 33 | 1922 | 33 | 2719 | 13 | 3302 | 9 | 3998 | 10 | 4650 | 43 | 5212 | 14 | 6190 | 32 | 6836 | 13 | 7387 | 9 | 7970 | 11 | 8686 | 28 | 9454 | 40 |
| 654 | 46 | 1360 | 14 | 1940 | 27 | 2733 | 35 | 3329 | 11 | 4029 | 25 | 4651 | 12 | 5238 | 6 | 6225 | 43 | 6850 | 32 | 7394 | 23 | 7973 | 35 | 8687 | 35 | 9467 | 35 |
| 659 | 40 | „ | 44 | 1968 | 39 | 2738 | 50 | 3342 | 12 | 4031 | 12 | 4666 | 42 | 5254 | 35 | 6226 | 14 | 6905 | 42 | 7418 | 19 | 7978 | 12 | 8690 | 13 | 9491 | 39 |
| 685 | 14 | 1371 | 31 | 1969 | 35 | 2742 | 4 | 3350 | 14 | 4038 | 14 | 4667 | 26 | 5291 | 48 | 6229 | 40 | 6919 | 31 | 7423 | 34 | 8000 | 34 | 8698 | 50 | 9510 | 11 |
| 688 | 22 | 1380 | 13 | 2029 | 28 | 2797 | 33 | 3351 | 21 | 4060 | 43 | 4740 | 43 | 5337 | 14 | 6231 | 22 | 6927 | 27 | 7441 | 10 | 8018 | 12 | 8710 | 32 | 9534 | 12 |
| 707 | 47 | 1389 | 35 | 2043 | 24 | 2820 | 43 | 3364 | 36 | 4142 | 46 | 4751 | 41 | 5382 | 14 | 6253 | 11 | 6939 | 14 | 7451 | 35 | 8026 | 8 | 8790 | 14 | 9601 | 42 |
| 733 | 43 | 1409 | 34 | 2056 | 34 | 2828 | 33 | 3365 | 33 | 4146 | 39 | 4768 | 14 | 5412 | 19 | 6290 | 19 | 6947 | 42 | 7455 | 34 | 8048 | 12 | „ | 44 | 9617 | 4 |
| 760 | 23 | 1412 | 13 | 2085 | 28 | 2834 | 14 | 3372 | 14 | 4155 | 22 | 4792 | 30 | 5444 | 12 | 6293 | 25 | 6959 | 29 | 7470 | 13 | 8063 | 3 | 8804 | 11 | 9693 | 14 |
| 781 | 22 | 1432 | 46 | 2088 | 25 | „ | 44 | „ | 47 | 4156 | 46 | 4828 | 9 | 5486 | 22 | 6309 | 12 | 6979 | 48 | 7480 | 22 | 8069 | 25 | 8814 | 46 | 9703 | 12 |
| 818 | 22 | 1457 | 31 | 2100 | 31 | 2856 | 40 | 3387 | 42 | 4160 | 22 | 4852 | 14 | 5491 | 43 | 6316 | 34 | 6992 | 11 | 7490 | 50 | 8077 | 43 | 8817 | 14 | 9710 | 34 |
| 838 | 14 | 1468 | 14 | 2101 | 36 | 2869 | 35 | 3464 | 46 | 4223 | 14 | 4877 | 49 | 5537 | 29 | 6320 | 9 | 7037 | 11 | 7497 | 14 | 8086 | 15 | 8885 | 36 | 9744 | 21 |
| 859 | 43 | 1486 | 5 | 2114 | 22 | 2893 | 33 | 3494 | 12 | 4231 | 50 | 4897 | 46 | 5559 | 35 | 6335 | 42 | 7042 | 45 | „ | 47 | 8119 | 14 | 8895 | 13 | 9769 | 43 |
| 876 | 19 | 1499 | 25 | 2135 | 34 | 2908 | 43 | 3514 | 10 | 4234 | 4 | 4926 | 46 | 5591 | 27 | 6348 | 27 | 7044 | 12 | 7505 | 10 | 8136 | 25 | 8927 | 12 | 9788 | 45 |
| 898 | 17 | 1504 | 33 | 2189 | 50 | 2921 | 30 | 3538 | 25 | 4250 | 33 | 4954 | 25 | 5595 | 31 | 6365 | 16 | 7047 | 12 | 7534 | 40 | 8150 | 15 | 8935 | 9 | 9792 | 19 |
| 899 | 46 | 1519 | 25 | 2192 | 46 | 2924 | 43 | 3566 | 41 | 4280 | 32 | 4967 | 39 | 5619 | 13 | 6405 | 43 | 7054 | 9 | 7544 | 8 | 8151 | 43 | 8952 | 46 | 9818 | 14 |
| 906 | 4 | 1531 | 14 | 2193 | 34 | 2964 | 46 | 3570 | 19 | 4284 | 7 | 4979 | 29 | 5622 | 35 | 6415 | 34 | 7059 | 45 | 7597 | 31 | 8184 | 25 | 8956 | 40 | 9846 | 50 |
| 910 | 11 | 1560 | 15 | 2241 | 27 | 2974 | 13 | 3572 | 9 | 4309 | 32 | 4989 | 42 | 5650 | 12 | 6452 | 15 | 7073 | 14 | 7605 | 13 | 8216 | 33 | 8972 | 43 | 9848 | 15 |
| 921 | 19 | 1579 | 4 | 2242 | 50 | 3023 | 32 | 3576 | 37 | 4329 | 43 | 4998 | 46 | 5674 | 25 | 6470 | 22 | „ | 44 | 7608 | 9 | 8222 | 45 | 9006 | 11 | 9905 | 43 |
| 949 | 22 | 1624 | 34 | 2262 | 11 | 3024 | 13 | 3614 | 23 | 4333 | 13 | 5018 | 25 | 5725 | 32 | 6486 | 19 | 7089 | 25 | 7625 | 10 | 8234 | 13 | 9049 | 19 | 9936 | 8 |
| 970 | 35 | 1630 | 35 | 2264 | 13 | 3060 | 43 | 3623 | 14 | 4341 | 22 | 5038 | 40 | 5733 | 43 | 6489 | 45 | 7124 | 34 | 7633 | 27 | 8246 | 46 | 9084 | 37 | 9953 | 39 |
| 979 | 22 | 1646 | 40 | 2295 | 41 | 3095 | 4 | 3674 | 25 | 4376 | 29 | 5044 | 25 | 5773 | 22 | 6505 | 46 | 7151 | 43 | 7645 | 27 | 8337 | 12 | 9086 | 14 | 9962 | 43 |
| 982 | 43 | 1650 | 11 | 2299 | 14 | 3096 | 10 | 3681 | 29 | 4378 | 35 | 5062 | 36 | 5776 | 25 | 6508 | 13 | 7170 | 43 | 7664 | 15 | 8348 | 12 | 9089 | 19 | 9971 | 28 |
| 986 | 28 | 1652 | 41 | 2305 | 50 | 3101 | 28 | 3723 | 33 | 4386 | 11 | 5064 | 11 | 5778 | 42 | 6518 | 50 | 7178 | 33 | 7680 | 42 | 8359 | 12 | 9115 | 14 | 9976 | 31 |
| 997 | 14 | 1654 | 41 | 2367 | 10 | 3123 | 35 | 3735 | 22 | 4394 | 24 | 5095 | 29 | 5782 | 43 | 6564 | 13 | 7183 | 11 | 7685 | 27 | 8373 | 22 | „ | 44 | | |
| 1004 | 12 | 1683 | 34 | 2380 | 22 | 3128 | 34 | 3747 | 13 | 4431 | 11 | 5109 | 32 | 5790 | 13 | 6572 | 25 | 7188 | 45 | 7724 | 12 | 8375 | 10 | 9140 | 14 | | |
| 1009 | 48 | 1685 | 45 | 2501 | 29 | 3132 | 12 | 3756 | 8 | 4453 | 4 | 5117 | 8 | 5802 | 16 | 6589 | 8 | 7192 | 46 | 7726 | 36 | 8382 | 40 | 9149 | 40 | | |
| 1028 | 31 | 1695 | 14 | 2503 | 41 | 3140 | 41 | 3766 | 14 | 4482 | 50 | 5122 | 14 | 5804 | 10 | 6594 | 10 | 7199 | 14 | 7751 | 39 | 8497 | 34 | 9189 | 42 | | |
| 1039 | 11 | 1725 | 34 | 2515 | 34 | 3146 | 46 | 3780 | 6 | 4502 | 31 | „ | 44 | 5863 | 36 | 6644 | 35 | „ | 44 | 7800 | 41 | 8499 | 16 | 9199 | 14 | | |
| 1043 | 45 | 1739 | 43 | 2537 | 35 | 3153 | 11 | 3785 | 42 | 4563 | 4 | 5131 | 15 | 5870 | 36 | 6704 | 41 | 7204 | 11 | 7845 | 17 | 8521 | 43 | 9214 | 28 | | |

# EDUKACJA ARTYSTYCZNA

Kilka lat temu zaczęła mnie nachodzić pewna pani z synem, chcąc, ażebym mu dopomógł do zostania aktorem, Nic pokraczniejszego nie widziałem w życiu, Chłopak miał za krótkie nogi, olbrzymi, mimo młodzieńczego wieku brzuch i nieproporcjonalną małą w stosunku do postaci, ptasią główkę. Przytem jąkał się i nie wymawiał kilku liter. Napróżno starałem się matce wytłumaczyć, iż jej syn wszystkiem raczej mógł zostać, tylko nie aktorem.

Był to typ wytrwałej matki. Na każdy moj argument miała gotową odpowiedź. Nie wymawiał kilku liter? A przecież aktorzy nieraz udają, że nie wymawiają liter i publiczność zanosi się do śmiechu. I tak dalej... Chłopak nie wykazywał zbyt wielkiej lotności umysłu. Powtarzał, iż kocha sztukę i że pragnie zostać artystą, ale brzmiało to jak bezmyślnie wyuczony frazes.

Punkt widzenia matki był inny. Nie taiła przedemną, że uważała aktorstwo za ostatnią nadzieję ratunku dla swego synalka, który był zakamieniałym próżniakiem niczego nie chciał się uczyć i wogóle nic robić.

— Panie autorze, pan ma takie wpływy w teatrze... niech go pan ratuje. Nie było dnia, żebym nie słyszał tej płaczliwej skargi.

Wkońcu zmotłoszyła mnie ta para zupełnie. W tym czasie powstał na prawincji jeden z tych ideowych teatrów, które starają się z zespołów aktorskich uczynić rodzaj zakonów. Artystów obowiązywała bardzo surowa reguła. Musieli sami prać, gotować, szyć ubrania, łatać bieliznę. Na wszystkie potrzeby ciała i ducha mieli wyznaczone odpowiednie pory, których nie wolno było przekraczać, pod groźbą uchybienia powołaniu artysty. Jak wiadomo, ten klasztorny prąd jest dość powszechny obecnie w Europie i we wszystkich mniej więcej krajach istnieją tego rodzaju bractwa. Przypuszczałem, że mojego kandydata razem z listem polecającym na łeb na szyję wyleją.

Stało się jednak inaczej. Z najwyższem zdumieniem dowiedziałem się, że został do trupy przyjęty. W kilka miesięcy potem zjawił się u mnie. Był uroczysty i namaszczony. Wciąż sypał nazwiskami Pitojew i Piscator, a o budowaniu rusztowań mówił tak, jakgdyby od urodzenia był cieślą. W ciągu kilkumiesięcznego pobytu w teatrze odnalazł swoją drogę Postanowił poświęcić się reżyserji. I pokazał mi swój projekt inscenizacji sali jadalnej w jakiejś sztuce. Pośrodku pustej sceny, stały dwie pokratkowane piramidy. Na szczycie jednej siedział mężczyzna z talerzem, a pod drugą leżała kobieta z widelcem. Musiałem przyznać, że to było bardzo dalekie od bezdusznego realizmu. Potem przeszliśmy do wewnętrznej organizacji życia trupy. Każdy z członków zespołu poza pracą artystyczną miał jeszcze jakieś praktyczne zajęcie w gospodarstwie. Nazywało się to referatami. Mój protegowany był przydzielony do referatu kuchennego i dyrekcja delegowała go do Warszawy, aby się nauczył robienia klopsów.

Po tej wizycie straciłem go z oczu. Przez kilka lat nie wiedziałem, co się z nim dziale, jakoś nic nie było słychać o jego reformatorskich pomysłach. Dopiero z tydzień temu zaczepiła mnie na ulicy jego matka.

— A panie autorze, ja do śmierci panu będę wdzięczna.

— Za co?

— Uratował mi pan dziecko.

Spojrzałem na nią zdumiony, nie poczuwając się do żadnego bohaterskiego czynu.

— To był nicpoń, łajdak i myślałem już, że się zmarnuje i że zostanie mi tylko wstyd i hańba na stare lata. Ale pan wpakował go do teatru. Tam kazali mu zajmować się kuchnią i chłopak jakoś się w tem rozmiłował. Kiedy pierwszy raz przyjechał do Warszawy i ugotował w domu rosół, aż płakałam ze wzruszenia. Najlepsza kucharka nie zrobiłaby smaczniej. I tak oszczędnie gotował, uważał, żeby kawałeczka włoszczyzny nie zmarnować. W ten sposób zwrócił na siebie uwagę. Na drugi rok dyrektor „Reduty" sam go do siebie ściągnął. Ale było mu już ciasno. Narzekał, że za skromnie jadają, a w chłopaku budziły się ambicje. Marzyły mu się wolaile, leguminy, majonesy. Poradziłam mu, żeby został w Warszawie i poszedł na rok na praktykę do Europejskiego. Pierwszy raz w życiu mnie usłuchał.

— I jest w Europejskim? — przerwałem.

— Nie, — wykrzyknęła tryumfująco — zetknął się z kolegą, który miał trochę kapitału i założyli restaurację na własną rękę. Na Flirtowej. Nowa dzielnica, konkurencji niema i mój chłopak przepowiada, że w trzy lata będzie własnym samochodem jeździł. Ktoby się był spodziewał panie autorze...

Umilkła wzruszona i po chwili dodała z widoczną skruchą.

— Ja taka byłam uprzedzona do teatrów. Myślałam, że to same próżniactwo i demoralizacja. Ale nie wiedziałam, że są takie teatry, gdzie się chłopak na porządnego człowieka może wyrobić. Daj Boże, jak najwięcej takich tetrów.

(koniec)

# Kolektura Polskiej Państw. Loterji Nr. 868

**Krakowska Kredytowa i Dyskontowa Spółdzielnia z o. o. w Krakowie.**

# Kto wygrał 100.000 złotych?

Ciągnienie I. klasy 28-ej Loterji Państwowej zostało ukończone. Wylosowano 12.000 wygranych w ogólnej sumie zł. 1,595.200.— Rezultaty ciągnień t. j. wygrane ponad zł. 100.— zapodane są w

**Liście ciągnień** umieszczonej na odwrotnej stronie.

Wygranych poniżej zł. 100.— nie można było umieścić z powodu braku miejsca, udzielamy jednak każdemu, zatem również osobom, **które nie są naszymi klijentami bezpłatnie** wszelkich informacyj, dotyczących wygranych poniżej złotych 100.—

Zechce WP. skontrolować los swój na podstawie umieszczonej na odwrotnej stronie listy ciągnień i pożycz WP. gazetkę również znajomym i krewnym, ażeby i ci mogli przeprowadzić kontrolę losów swoich. Pamiętaj WP. o tem i zakomunikuj każdemu.

**KTOKOLWIEK** chce wiedzieć, czy los jego wygrał życzy sobie jakichkolwiek informacyj

Niechaj zwróci się bezzwłocznie do **KOLEKTURY LOTERJI PAŃSTWOWEJ NR. 868 KRAKOWSKA KREDYTOWA I DYSKONTOWA Spółdzielnia W KRAKOWIE, RYNEK 33**

Informacje i kontrola losów zupełnie bezpłatnie

Awizo: Odnowienie losów Loterji Klasowej musi nastąpić stanowczo najdalej do 15. listopada br. Nie zapomnij WP. losu swego na czas odnowić!

**Złotych 20,164.800** Rozdzielonych na **64.529 wygranych**

zostanie jeszcze wylosowanych w 28. Loterji Państwowej. W powyższej sumie mieszczą się wygrane po zł 1,000.000, zł. 250.000, zł. 150 000, zł. 100.000, zł. 50.000, zł. 20.000, zł. 15,000, zł. 5000 zł 2000.—, zł 1000.— i wiele innych.

Początek ciągnienia **18/XI. br.**

Nowe zamówienia na II. klasę w cenie

**zł. 20.— za 1/4 losu**
**zł. 40.— za 1/2 losu**
**zł. 80.— za 1 los**

Początek ciągnienia **18/XI. br.**

PRZYJMUJE **KOLEKTURA POLSKIEJ PAŃSTWOWEJ LOTERJI NR. 868 KRAKOWSKA KREDYTOWA i DYSKONTOWA SPÓŁDZIELNIA Z O. O. w Krakowie**

Nie zapomnij także przekazać nam odnośnej należytości!

Tu należy wyciąć, wypełnić i przesłać do nas odwrotnie.

**Do Kolektury Polskiej Państwowej Loterji Klasowej Nr. 868**
**Krakowska Kredytowa i Dyskontowa Spółdzielnia z o. o. w Krakowie**

Proszę o odwrotne przesłanie niżej wyszczególnionych losów 28-mej Polskiej Państ. Loterji Klas. II. klasy:

szt.______1/4 losów szt.______1/2 losów szt.______całych losów

Przypadającą należytość w wysokości zł ______ równocześnie przekazuję na adres WP.

Imię i nazwisko ____________________

Dokładny adres ________________ ost. poczta __________

Podpis zamawiającego

# Kolektura Polskiej Państwowej Loterji Nr. 868.

**Krakowska Kredytowa i Dyskontowa Spółdzielnia z o. o. w Krakowie**

## TABELA WYGRANYCH (BEZ ZOBOWIĄZANIA)

I-ej Klasy 28 ej Polskiej Państw. Loterji Klasowej, które odbyły się publicznie w dniu 19, 20, 21 i 23 X. br.

**GŁÓWNA WYGRANA 100.000 ZŁ. PADŁA NA Nr. 31897**

pozatem dalsze wygrane:

**zł 50.000 Nr. 72462** **zł 15.000 Nr. 52822**
**20.000 „ 6872** **15000 „ 75252**

**ZŁOTYCH 10.000 Nr. 15048, 45733, 100646**

**ZŁOTYCH 5.000 Nr. 17765, 78073, 131672, 137740, 153957**

**ZŁOTYCH 2000 Nr. 10704, 23631, 43345, 50418, 51136, 59838, 68319, 94658, 98968, 110069, 133287 141653, 153675, 157489, 158999**

**ZŁOTYCH 1000 Nr. 7449, 16289, 17522, 23232. 27349, 40165, 43947, 59190, 65227, 85696, 106379, 107048, 119178, 124692, 126420, 129365, 131819, 143751, 168762, 168823**

| Nr. | Nr. | Nr. | Nr. | Nr. | Nr. | Nr. | Nr. | Nr. | Nr. | Nr. | Nr. | Nr. | Nr. | Nr. |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| **Złotych 500.—** | | | | | | | | | | | | | | |
| 12297 | 23772 | 28919 | 36161 | 57466 | 77040 | 85862 | 105397 | 119009 | 123893 | 133399 | 141320 | 153563 | 162755 | 165513 |
| 22675 | 28564 | 35884 | 38554 | 64402 | 77462 | 96085 | 106033 | 123577 | 130827 | 136921 | 148698 | 161399 | 164891 | 169053 |
| **Złotych 400.—** | | | | | | | | | | | | | | |
| 868 | 6689 | 15661 | 25793 | 47696 | 51685 | 59595 | 72009 | 86932 | 102296 | 114045 | 128257 | 140900 | 153648 | 164193 |
| 1311 | 9672 | 21235 | 28173 | 48405 | 52653 | 61459 | 74085 | 89053 | 109002 | 115147 | 129331 | 142162 | 156154 | 166522 |
| 1331 | 10113 | 21710 | 28200 | 48933 | 53690 | 65749 | 80836 | 91993 | 110744 | 115352 | 131808 | 144236 | 157564 | 167741 |
| 1810 | 12225 | 22991 | 34015 | 51389 | 54430 | 66626 | 84409 | 95787 | 112575 | 118123 | 138202 | 153006 | 160643 | 167857 |
| **Złotych 200.—** | | | | | | | | | | | | | | |
| 531 | 13062 | 23245 | 44166 | 51103 | 64085 | 74855 | 83072 | 00298 | 111740 | 120584 | 128793 | 142692 | 156892 | 165142 |
| 2272 | 15014 | 24835 | 45004 | 52971 | 65072 | 77122 | 83927 | 101355 | 114019 | 120700 | 129022 | 143933 | 158115 | 169656 |
| 2502 | 15375 | 28995 | 45399 | 54842 | 65835 | 78188 | 84345 | 103089 | 114233 | 121581 | 129492 | 144596 | 159158 | |
| 2514 | 18420 | 30080 | 45748 | 55763 | 67679 | 78452 | 87163 | 105358 | 117112 | 123194 | 131556 | 145910 | 160440 | |
| 9804 | 19161 | 34760 | 46991 | 56643 | 68972 | 79672 | 92769 | 105368 | 117246 | 124411 | 136086 | 146136 | 161109 | |
| 9959 | 21628 | 37650 | 47121 | 61643 | 69072 | 80479 | 94535 | 106314 | 118729 | 124764 | 136528 | 149607 | 163735 | |
| 12983 | 22937 | 38894 | 50862 | 63514 | 71579 | 81528 | 95421 | 110547 | 120529 | 128466 | 137498 | 154953 | 163956 | |
| **Złotych 150.—** | | | | | | | | | | | | | | |
| 664 | 8237 | 16647 | 26646 | 35864 | 47285 | 60168 | 71945 | 79524 | 90885 | 101914 | 118664 | 130322 | 147025 | 158104 |
| 915 | 8378 | 17107 | 27259 | 36080 | 47911 | 60632 | 72747 | 80795 | 91540 | 102254 | 118694 | 133064 | 147373 | 158153 |
| 1368 | 8678 | 17271 | 28067 | 36991 | 48862 | 60949 | 72781 | 81212 | 91649 | 103537 | 120424 | 133112 | 148730 | 159656 |
| 1886 | 9411 | 17417 | 28134 | 37947 | 50708 | 61171 | 72830 | 82277 | 93641 | 104142 | 120487 | 134532 | 149156 | 160302 |
| 2175 | 9996 | 18311 | 28633 | 37958 | 50235 | 61271 | 73496 | 82729 | 94587 | 104675 | 120558 | 135711 | 149311 | 160342 |
| 2648 | 10011 | 18658 | 29309 | 38769 | 50373 | 61992 | 73736 | 83153 | 94622 | 104702 | 120624 | 135819 | 149909 | 162090 |
| 2684 | 10238 | 19509 | 29551 | 38895 | 51422 | 62524 | 74164 | 83685 | 94801 | 105507 | 120933 | 136235 | 149977 | 163046 |
| 2957 | 10445 | 20382 | 29809 | 39253 | 51490 | 62775 | 75052 | 84154 | 95228 | 105877 | 121384 | 136475 | 150962 | 164189 |
| 3005 | 10687 | 20840 | 29845 | 39316 | 51616 | 63171 | 75254 | 84471 | 95778 | 109279 | 121698 | 137045 | 151084 | 164594 |
| 3245 | 11599 | 20951 | 30173 | 39893 | 52488 | 65350 | 75322 | 84573 | 95982 | 112111 | 122225 | 137956 | 151148 | 164678 |
| 3518 | 12525 | 21893 | 30341 | 40019 | 52629 | 65937 | 75698 | 85044 | 96113 | 113260 | 122510 | 139555 | 151310 | 165196 |
| 3655 | 12848 | 21983 | 30462 | 40252 | 54171 | 68052 | 75702 | 85498 | 96407 | 113300 | 123414 | 139716 | 151674 | 165716 |
| 4724 | 13052 | 22692 | 30896 | 41125 | 54631 | 68252 | 76135 | 87937 | 96430 | 114104 | 123756 | 139897 | 151716 | 166260 |
| 5666 | 14505 | 23068 | 30932 | 41191 | 54810 | 68633 | 76390 | 88922 | 97121 | 114241 | 125845 | 140162 | 152276 | 167178 |
| 5809 | 14642 | 24132 | 30961 | 44280 | 55136 | 68997 | 76541 | 89052 | 97979 | 114884 | 126587 | 140989 | 155122 | 167273 |
| 6865 | 15018 | 24541 | 31418 | 44889 | 56244 | 69805 | 77173 | 89306 | 99225 | 115759 | 127402 | 141232 | 156608 | 168429 |
| 7172 | 15298 | 25402 | 31674 | 45225 | 56550 | 69972 | 77523 | 89925 | 99450 | 117104 | 127861 | 141988 | 157031 | 168845 |
| 7461 | 15417 | 25649 | 31885 | 45282 | 57037 | 70540 | 77893 | 89961 | 99650 | 117204 | 128029 | 142544 | 157234 | 169195 |
| 7549 | 15418 | 26125 | 32197 | 46308 | 57282 | 71135 | 77946 | 90324 | 99864 | 117398 | 129033 | 143881 | 157334 | |
| 7999 | 15965 | 26513 | 32903 | 47081 | 58365 | 71670 | 79017 | 90427 | 100625 | 118569 | 130138 | 144095 | 157649 | |
| **Wygrane pocieszenia po Złotych 500.—** | | | | | | | | | | | | | | |
| 1333 | 12935 | 20403 | 27565 | 39233 | 50372 | 63256 | 75554 | 90254 | 108929 | 119599 | 130086 | 142461 | 154717 | 61065 |
| 2368 | 15051 | 21225 | 29748 | 360 | 52426 | 644 | 80050 | 91434 | 111777 | 125410 | 131165 | 144240 | 156900 | 167269 |
| 3180 | 056 | 275 | 32175 | 40718 | 56834 | 65720 | 86389 | 93863 | 115170 | 12648 | 643 | 145166 | 158991 | |
| 6747 | 17469 | 25197 | 409 | 42004 | 59077 | 71303 | 87081 | 95388 | 116070 | 127408 | 134542 | 146064 | 159810 | |
| 9400 | 19426 | 467 | 33484 | 45639 | 61374 | 73110 | 233 | 876 | 118038 | 127905 | 140303 | 888 | 160407 | |
| 10223 | 993 | 26401 | 37166 | 676 | 63245 | 998 | 88629 | | | | | | | |

**Wygranych poniżej zł. 100 nie umieszczamy z powodu braku miejsca. Po zapodaniu Nru losu udzielamy każdemu bezpłatnych informacyj.**

## GDY JADWIGĘ DESZCZ SPOTKA TO KAPUSTA NIESŁODKA...

Październik od październierza, który w robocie koło lnu i konopi odpada, ma swe nazwisko. Temperatura października jest w środku między upałami lata i mrozami zimy; miewa atoli, zwłaszcza w początkach, dnie bardzo przyjemne; jednak dni sprowadzają słoty. Żółkłe liście, poczynające opadać, jak i widok ptactwa, odlatującego w cieplejsze kraje, wskazują już bliskość zimy.

W dniu 4 i 10 października na świętych Franciszka Serafickiego i Borgjusza gospodarze mówią:

Po świętym Franciszku
Chodzi bydło po owsisku.

Babskiem latem zowią się pierwsze dni października często pogodne i ciepłe, w których snuje się po polach biała nić pajęcza. Stąd przysłowie:

O świętej Brygidzie
Babie lato przyjdzie.
(8 października).

Od dnia świętej Jadwigi i Teresy (października) po wielu domach zaczynają już palić w piecach. Do dnia tego przywiązane są przypowieści:

Święta Jadwiga
Szczapy dźwiga.
Gdy Jadwigę deszcz spotka
To kapusta niesłodka

O późnym siewie w dniu 16 paźdz. na św. Gawła jest przysłowie:

Urbanów owies, Gawłowe żytko
Kata warta wszystko.
Kiedy w święty Gaweł słota,
Będzie w zimie dużo złota.

W dniu 18 października (św. Łukasza) zbiorów, ani siejby być już w polu nie powinno. stosownie do przysłowia:

Święty Łukasz,
Czego po polu szukasz?

Więc nietylko wszystko ziarno z polu winno być sprzątnięte, ale i rzepa powinna być wykopaną i zachowaną w dole:

Święty Łukasz! — czego
w dole szukasz?
— Oto rzepy! — Alboś to
jej w dole ślepy?

Jako że na św. Urszulę (21 paźdz.) często o poranku rosa przymarza, mówią:

Święta Urszula
Perły w polu rozsuła.

Od Urszuli — śnieżnej czekaj koszuli.

Na św. Kryspina, w dniu 25 października, mówiono:

Na świątego Kryspina
Szewc przy świecy poczyna.

Do Szymona i Judy przywiązane są przysłowia, które nakazują obawiać się grudy. I tak:

Na świętego Szymona i Judy
Spodziewaj się śniegu lub
grudy.

Lub:

Na świętego Szymona
Babskie lato już kona.

Jest i rada gospodarcza, zalecająca, że: „Jak już dzień przyjdzie świętego Szymona i Judy, już-to zegnać należy z pól bydło do budy".

# Zjawiska astronomiczne w Jesieni

Jesteśmy w okresie maksymalnej szybkości ubytku dnia, który skraca się o 4 minuty na dobę, co czyni w ciągu miesiąca pełne dwie godziny, O tyleż wzdłuża się oczywiście noc. Słońce coraz to krócej i niżej przyświeca ponad południowym horyzontem.

Na zachodniem niebie wciąż jeszcze dominuje wieczorem Arkturus, najjaśniesza gwiazda Wolarza. Ze względu na swe położenie bliskie równika niebieskiego i jasność blasku jest on dobrze widoczny na całej Ziemi, z wyjątkiem tylko zimnej południowej strefy polarnej. Jest to gwiazda olbrzym. Średnica jego jest 20 razy większa od średnicy Słońca, objętość zaś 8.000 razy przewyższa objętość naszej gwiazdy dziennej.

Odznacza się on rekordową szybkością ruchu, gdyż — jak wynika z pomiarów spektroskopowych — porusza się z szybkością 413 km w sekundzie. Ponad Arkturusem widnieje owal Korony Północnej, z jasną gwiazdą Gemmą. W pobliżu zenitu, na tle Drogi Mlecznej, przyświeca obecnie wieczorami bogaty w gwiazdy Łabędź, oraz po obu jego stronach: Lutnia z najjaśniejszą gwiazdą północnego nieba, Wegą, oraz Orzeł z gwiazdą pierwszą wielkości, Atair. Ta ostatnia jest jedną z bliskich nas gwiazd, gdyż znajduje się w odległości tylko 16 lat światła.

Wschodnie niebo ozdabiają „jesienne" gwiazdozbiory: Pegaz, Andromeda, Perseusz, oraz piękna gromada gwiazd, Plejady. W Plejadach gołe oko dostrzega zaledwie kilka gwiazd, ułożonych w kształt drobnych rozmiarów „wozu", natomiast przy pomocy silnych lunet oraz fotografji stwierdzamy tutaj istnienie około 600 gwiazd, skupionych na niewielkim odcinku sfery niebieskiej, otulonych w gazową mgławicę. Jest to jedna z najbliższych gromad gwiazdowych, gdyż znajduje się w odległości zaledwie 300 lat światła, podczas gdy najdalsze gromady gwiazdowe dzieli od nas przestrzeń ponad 200.000 lat światła.

W północno-wschodniej stronie wynurza się już z pod horyzontu Woźnica z bardzo jasną gwiazdą Kozą. W pobliżu niej (tuż na prawo) widać dobrze gołem okiem gwiazdę oznaczoną literą grecką „epsilon". Jest to jedna z najciekawszych gwiazd podwójnych nieba. Składa się z dwóch słońc, okrążających wspólny im punkt ciężkości po olbrzymich elipsach raz na 27 lat, przyczem jedno z nich, mniej jasne, przesuwa się za każdym obiegiem na tle tarczy drugiego, gasząc jego blask. To „zaćmienie" gwiazdy przez gwiazdę trwa nie dwie godziny, jak w wypadku zaćmienia Słońca przez Księżyc, lecz rekordowo długo, bo prawie dwa lata (ostatnio odbyło się w latach 928—30). Gwiazd tego typu, dostępnych przeważnie zapomogą teleskopów, znanych jest ponad 1000. Dla wtajemniczonych spełniają one role jakby dalekich „zegarów niebieskich". Gasnąc bowiem w przewidzianym z góry momencie, wskazują w ten sposób dzień, godzinę a nawet i minuty czasu.

Z planet najlepiej widoczny jest Saturn, który przyświecia dość nisko nad południowym horyzontem. Zachodzi przed północną. „Biała plama", która pojawiła się na jego powierzchni z początkiem sierpnia br., obecnie zbladła oraz rozdwoiła się. Z komet dostępną jest obecnie obserwacjom jedynie perjodyczna kometa Pons-Winnecke.

16-go bm. pojawią się gwiazdy spadające, t. zw. Orjonidy, promieniujące z gwiazdozbioru Orjona, który w całej okazałości wyłania się już przed połową nocy na południowym-wschodzie. Dnia 26-go będziemy oglądali bliską perspektywiczną kojunkcję Saturna z Księżycem.

# *Anegdoty ciekawe*

## WALLACE BEERY I JEGO BUTELKA

Wallace Beery stał się ofiarą pomyłki, któ•a go mogła drogo kosztować.

W jednym z licznych scenarjuszów jakie Beery nakręcał, znajdowała się scena, podczas której jakiś statysta w wyniku sprzeczki w szynku miał uderzyć Wallace'a butelką w głowę.

Wszystko było przygotowane i wśród butelek piwa, stojących na ladzie znajdowała się butelka z tektury, którą ów statysta miał uderzyć swego partnera.

Tymczasem pomylił się i rozbił na głowie Beera prawdziwą butelkę z prawdziwego szkła.

Scena wypadła podobno bardzo efektownie.

## UNIEMOŻLIWIONA KORESPONDENCJA

Zdarzyło się przed kilku laty, że w jednem z miast Kampanji rzymskiej zaszedł wypadek morderstwa. Ofiarą padła para narzeczonych z rodzin o znanych nazwiskach, a wszystko przemawiało za tem, że tłem zbrodni była zazdrość rywala.

Wszystkie dzienniki zamieściły nazajutrz o wypadku artykuły. Wyjątkiem był tylko jeden z wielkich dzienników stołecznych, który o głośnym wypadku nie wspomniał ani słowem.

Nic dziwnego przeto, że naczelny redaktor tego dziennika, który świeżo objął to stanowisko, przybywszy rano do redakcji i przeglądnąwszy dzienniki niemało się zirytował, że o wypadku, o którym wszystkie inne dzienniki rozpisywały się szeroko, w jego piśmie nie było wzmianki.

Kazał więc przywołać do siebie naczelnego sekreterza.

— Czytał pan? — zapytał przybyłego.

To niesłychane. O tragedji tak głośniej niema w naszym dzienniku ani wzmianki.

— Ależ redaktorze...

— Ani słowa usprawiedliwienia.

Proszę natychmiast posłać wypowiedzenie odnośnemu korespondentowi.

— Chciałem powiedzieć — panie redaktorze, że człowiek ten jest wytłumaczonym.

— Co? Chce go pan usprawiedliwić. Co do mnie wypowiadam nu miejsce bez słowa wyjaśnienia.

— Ależ przyczyna jest ważna, b. ważna...

— Powiedziałem już — krzyczał dalej redaktor — że nie słucham żadnego usprawiedliwienia.

— Ależ on nie mógł przysłać korespondencji.

— Dlaczego, dlaczego?

— Bo — wyjaśnił spokojnie sekretarz — to jego właśnie zamordowano.

## IŚCIE PO AMERYKAŃSKU

Sławny aktor angielski Garrick, wielbiciel sztuk Szekspira i specjalista do ról dramatów tego autora, święcił w swoim czasie triumfy na gościnnych występach także w Ameryce. Miał oczywiście wszędzie swoich wielbicieli, którzy nie szczędzili mu słów uznania,

Raz tylko miał wizytę, która go przyprawiła o wściekłość.

Odwiedził go mianowicie jakiś elegancko ubrany pan, który przedstawiwszy się, rozpoczął rozmowę od komplementów pod adresem talentu artysty, aby po chwili, zmieniwszy ton oznajmić:

— Mistrzu, przychodzę tu, aby uczynić panu pewną propozycję. Jest ona korzystną dla pana i pozwoli panu zarobić bez żadnej fatygi 500 dol. za wieczór.

Propozycja była tak świetną, że Garrick przemienił się cały w słuch.

— Otóż musi pan wiedzieć — ciągnął dalej gość — że jestem przedstawicielem firmy „Morsey & Comp.", towary płócienne, jedwabne, trzy tysiące robotników, Otóż mamy zaszczyt ofiarować panu sumę, którą wyżej wymieniłem, jeśli pan zgodzi się na małą modyfikację słów, które pan wypowiada w czwartym akcie sztuki „Otello" do Desdemony, grając go rolę tytułową.

My proponujemy, aby, słowa te brzmiały następująco:

„Desdemono! gdzie podziałaś tę elegancką chusteczkę, którą ci kupiłem w firmie „Morsey & Comp,"

Że powyższa propozycja spotkała się z należytą odprawą ze strony Garricka, nie potrzeba dodawać,

## MARK TWAIN

Sławny amerykański humorysta Mark Twain wydał jedną ze swoich córek za polaka Kuryłowicza.

Gdy obchodził siedmdziesiątą rocznicę swoich urodzin, oświadczył, że resztę swego życia pragnie spędzić w spokoju, a „pozostały czas" dodał „pragnę poświęcić wyuczeniu się poprawnego wymawiania nazwiska mojego zięcia"



Wydawca: Krakowska Kredytowa i Dyskontowa Sp. z o. o. Kraków, Rynek gł. 33 Red. odp.: St. Krzyżanowski, Kraków, Rynek gł. 33
Drukarnia M. Deutschera, Kraków, Bożego Ciała 10 — Telefon 115-56